

Sesijas dokuments

5.9.2018.

A8-0054/2018/err01

ADDENDUM

ziņojumā

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par vienotas digitālās vārtejas izveidi informācijas, procedūru, palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumu sniegšanai un par Regulas (ES) Nr. 1024/2012 grozījumiem (COM(2017)0256 – C8-0141/2017 – 2017/0086(COD))

Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komiteja

Referente: *Marlene Mizzi*

A8-0054/2018

Aiz paskaidrojuma iekļauj šādu atzinumu:

JURIDISKĀS KOMITEJAS ATZINUMS PAR JURIDISKO PAMATU

17.7.2018.

Anneleen Van Bossuyt

Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas

priekšsēdētājai

BRISELĒ

Temats: Atzinums par juridisko pamatu priekšlikumam Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par vienotas digitālās vārtejas izveidi informācijas, procedūru, palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumu sniegšanai un par Regulas (ES) Nr. 1024/2012 grozījumiem (COM(2017)0256 – C8-0141/2017 – 2017/0086(COD))

Cienījamā priekšsēdētāja!

Ar 2018. gada 15. jūnija vēstuli Jūs Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas (IMCO) vārdā saskaņā ar Reglamenta 39. panta 2. punktu vērsāties pie Juridiskās komitejas (JURI), prasot sniegt atzinumu par priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par vienotas digitālās vārtejas izveidi informācijas, procedūru, palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumu sniegšanai un par Regulas (ES) Nr. 1024/2012 grozījumiem juridiskā pamata grozījumu atbilstību, ņemot vērā iestāžu sarunu, lai panāktu vienošanos pirmajā lasījumā, rezultātus.

I. Vispārīga informācija

Par priekšlikumu ir notikušas iestāžu sarunas saskaņā ar Reglamenta 69.c pantu. Dialogā, kas notika 2018. gada 24. maijā, tika panākta pagaidu vienošanās. Ar 2018. gada 20. jūnija vēstuli Pastāvīgo pārstāvju komitejas (*COREPER*) (1. daļa) priekšsēdētājs informēja Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas (IMCO) priekšsēdētāju, ka Padome varētu apstiprināt minētās vēstules pielikumā iekļauto kompromisa tekstu.

Kompromisa tekstā ir paredzēta vienotas digitālas vārtejas izveide. Saskaņā ar 2. pantu šo vārteju veido kopīga lietotājsaskarne, kurā ir saites uz valstu un Savienības tīmekļa vietnēm un no kuras ir pieejama informācija, procedūras un palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumi, kas attiecas uz Savienības un valstu noteikumiem, kurus piemēro iedzīvotājiem un uzņēmumiem, kas izmanto vai plāno izmantot savas tiesības iekšējā tirgū.

Regulas I pielikumā ir iekļauts to tiesību, pienākumu un noteikumu saraksts, kuri attiecas uz iekšējo tirgu un par kurām informācijai būtu jābūt pieejamai no vienotās digitālās vārtejas *inter alia* saistībā ar ceļošanu, darbu un pensionēšanos un transportlīdzekļiem. Saskaņā ar 5. pantu informāciju par jautājumiem, kas nav uzskaitīti I pielikumā, var darīt pieejamu no vārtejas tikai tad, ja tā attiecas uz tiesību izmantošanu iekšējā tirgus jomā LESD 26. panta 2. punkta izpratnē.

Vārteja turklāt nodrošina piekļuvi informācijai par procedūrām, kas noteiktas, lai lietotāji varētu izmantot tiesības un ievērot pienākumus un noteikumus I pielikumā uzskaitītajās iekšējā tirgus jomās, un saites uz šīm procedūrām. To procedūru saraksts, uz kurām attieksies vārteja, ir norādīts II pielikumā.

Vārteja arī nodrošina piekļuvi informācijai par "*palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumiem*", kurus iedzīvotāji un uzņēmumi var izmantot, lai risinātu jautājumus vai problēmas, kas saistītas ar viņu tiesībām, pienākumiem vai procedūrām, kuras ietilpst vārtejas piedāvājumā, un saites uz šiem pakalpojumiem. Regulas III pielikumā ir uzskaitīti septiņi šādi pakalpojumi, piemēram, preču vienotie kontaktpunkti un *EURES*. Saskaņā ar 7. panta 3. punktu Komisija var pievienot saites uz papildu pakalpojumiem vārtejā, ja tiek ievēroti konkrēti nosacījumi. Katrā ziņā pakalpojumam jāpiedāvā informācija vai palīdzība jomās un nolūkos, uz kuriem attiecas regula.

Kompromisa tekstā ir paredzēts pienākums dalībvalstīm un Komisijai nodrošināt piekļuvi informācijai, procedūrām un palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumiem attiecīgi

valstu un Savienības līmenī, kā arī noteiktas konkrētas kvalitātes un piekļuves prasības attiecībā uz šo informāciju, procedūrām un pakalpojumiem.

Saskaņā ar kompromisa teksta 6. pantu dalībvalstīm ir jānodrošina, lai visas II pielikumā uzskaitītās procedūras būtu pilnīgi izpildāmas tiešsaistē, vismaz tiktāl, ciktāl šīs procedūras ir ieviestas attiecīgajā dalībvalstī. Kompromisa teksta 6. pantā ir paskaidrots, kad procedūru uzskata par pilnīgi izpildāmu tiešsaistē, un noteikts, ka dalībvalstis tikai izņēmuma gadījumos var pieprasīt lietotāja fizisku ierašanos kompetentajā iestādē.

Saskaņā ar 14. pantu Komisija izveido tehnisku sistēmu apliecinājumu automatizētai pārrobežu apmaiņai saistībā ar procedūrām, kas uzskaitītas II pielikumā, un procedūrām, kas paredzētas Direktīvā 2005/36/EK (Profesionālo kvalifikāciju direktīva), Direktīvā 2006/123/EK (Pakalpojumu direktīva), Direktīvā 2014/24/ES (Publiskā iepirkuma direktīva) un Direktīvā 2014/25/ES (Komunālo pakalpojumu publiskā iepirkuma direktīva). Šīs sistēmas mērķis ir nodrošināt, lai lietotājiem nebūtu jāiesniedz vieni un tie paši apliecinājumi katru reizi, kad viņiem jāizpilda cita procedūra.

Saskaņā ar 25. pantu Komisijai ir jānodrošina vārtejas lietotājiem iespēja izmantot lietotājdraudzīgu rīku atsauksmju sniegšanai par vārtejas pakalpojumiem. Saskaņā ar 26. pantu Komisijai jānodrošina lietotājiem iespēja izmantot līdzīgu rīku, lai norādītu uz šķēršļiem, ar ko tie saskaras, izmantojot savas tiesības iekšējā tirgū. Komisijai un dalībvalstīm jāanalizē un jāizskata izvirzītās problēmas un, ja iespējams, jārisina tās, izmantojot piemērotus līdzekļus.

Komisija atsaucās uz LESD 21. panta 2. punktu (Savienības pilsoņu tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstīs), LESD 48. pantu (sociālais nodrošinājums) un LESD 114. panta 1. punktu (iekšējais tirgus) kā sava priekšlikuma kopīgu juridisko pamatu. Kompromisa tekstā LESD 48. pants ir svītrots, atstājot LESD 21. panta 2. punktu un 114. panta 1. punktu kā kopīgu juridisko pamatu.

II. Attiecīgie Līguma panti

21. pants

(bijušais EKL 18. pants)

1. Ikvienam Savienības pilsonim ir tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstīs, ievērojot Līgumos noteiktos ierobežojumus un nosacījumus, kā arī to īstenošanai paredzētos pasākumus.

2. Ja izrādās, ka minētā mērķa sasniegšanai vajadzīga Savienības rīcība, bet Līgumi nav piešķirušī šim nolūkam vajadzīgās pilnvaras, tad Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru var pieņemt noteikumus, lai sekmētu 1. punktā minēto tiesību īstenošanu.

48. pants

(bijušais EKL 42. pants)

Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru paredz tādas pasākumus sociālā nodrošinājuma jomā, kas vajadzīgi, lai īstenotu darba ņēmēju pārvietošanās brīvību; šajā nolūkā tie izveido sistēmu, kas nodrošina to, ka algotiem vai pašnodarbinātiem migrējošiem darba ņēmējiem un viņu apgādājamiem:

a) summē visus laikposmus, ko saskaņā ar dažu valstu tiesību aktiem ņem vērā, lai piešķirtu un saglabātu tiesības saņemt pabalstu un aprēķinātu tā lielumu;

b) maksā pabalstus personām, kas ir dalībvalstu iedzīvotāji.

Ja kāds Padomes loceklis paziņo, ka 1. punktā minētais leģislatīva akta projekts varētu ietekmēt viņa valsts sociālā nodrošinājuma sistēmas būtiskus aspektus, jo īpaši tās piemērošanas jomu, izmaksas vai finanšu struktūru, vai varētu ietekmēt minētās sistēmas finansiālo līdzsvaru, tas var pieprasīt šo jautājumu nodot Eiropadomei. Šādā gadījumā parasto likumdošanas procedūru aptur. Pēc projekta apspriešanas Eiropadome 4 mēnešu laikā pēc procedūras apturēšanas:

a) projektu atdod atpakaļ Padomei, kas izbeidz parastās likumdošanas procedūras apturēšanu, vai

b) nepieņem lēmumu vai pieprasa Komisijai, lai tā iesniedz jaunu priekšlikumu; šādā gadījumā uzskata, ka sākotnēji piedāvātais akts nav pieņemts.

114. panta 1. punkts

(bijušais EKL 95. pants)

1. Ja vien Līgumi neparedz ko citu, turpmāk norādītos noteikumus piemēro, lai sasniegtu 26. pantā noteiktos mērķus. Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru pēc apspriešanās ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, paredz pasākumus, lai tuvinātu dalībvalstu normatīvos vai administratīvos aktus, kuri attiecas uz iekšējā tirgus izveidi un darbību.

III. Tiesas judikatūra attiecībā uz juridiskā pamata izvēli

Vispirms jāatgādina principi, kas nosaka Savienības tiesību aktu juridiskā pamata izvēli. Saskaņā ar Tiesas iedibināto judikatūru "[Savienības] tiesību akta juridiskā pamata izvēle ir jābalsta uz objektīviem elementiem, kurus Tiesa var pārbaudīt, tostarp uz tiesību akta mērķi un saturu¹".

Ja kādam tiesību aktam ir divi mērķi vai divas sastāvdaļas un ja vienu no tām var atzīt par galveno vai dominējošo, bet otru tikai par mazāk svarīgu, "tad tiesību akts ir jābalsta tikai uz vienu juridisko pamatu, proti, uz to, kas atbilst galvenajam vai dominējošajam mērķim vai

¹ Sk. 2009. gada 8. septembra spriedumu, *Komisija pret Parlamentu un Padomi*, C-411/06, EU:C:2009:518, 45. punkts.

*sastāvdaļai*¹".

Uz vairākiem juridiskajiem pamatiem tiesību aktu var balstīt tikai "izņēmuma kārtā". Tas attiecas uz gadījumiem, kad tiesību aktam vienlaikus ir vairāki mērķi vai vairākas sastāvdaļas, "kas ir nesaraujami saistītas un kam attiecībā pret citām nav palīgrakstura". Šādam tiesību aktam izņēmuma kārtā ir jānorāda dažādi atbilstošie juridiskie pamati².

No iepriekš minētā izriet, ka ir jāpārbauda ierosinātā pasākuma mērķis un saturs, lai noteiktu, vai juridiskais pamats ir vai nav atbilstīgs. Šajā gadījumā šāda pārbaude būtu jāveic attiecībā uz ierosinātās regulas, par kuru pēc iestāžu sarunām panākta pagaidu vienošanās, mērķi un saturu.

IV. Kompromisa teksta mērķis un saturs

Saskaņā ar 73. apsvērumu *"šīs regulas mērķis ir lietotājiem, kuri darbojas citās dalībvalstīs, nodrošināt tiešsaistes piekļuvi visaptverošai, ticamai, piekļūstamai un saprotamai Savienības un valstu informācijai par tiesībām, normām un pienākumiem, piekļuvi tiešsaistes procedūrām, kuras pilnībā var izpildīt pāri robežām, un palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumiem"*.

Kompromisa teksta 6. apsvērumā sīkāk precizēts, ka regulas projektam ir trejāds mērķis, proti, *"samazināt lieko administratīvo slodzi pilsoņiem un uzņēmumiem, kuri izmanto vai vēlas izmantot savas tiesības iekšējā tirgū, tostarp iedzīvotāju brīvu pārvietošanos", "izbeigt diskrimināciju" un "nodrošināt iekšējā tirgus darbību sniegto informācijas, procedūru un palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumu ziņā"*.

Citos apsvērumos ir sniegti līdzīgi precizējumi. Saskaņā ar 7. apsvērumu kompromisa teksta mērķis ir izveidot vienotu digitālo vārteju, kas Savienības iedzīvotājiem un uzņēmumiem piedāvā piekļuvi informācijai, lai tie *"iekšējā tirgū varētu baudīt brīvas pārvietošanās tiesības"*. Kompromisa teksta 16. apsvērumā ir paskaidrots, ka informācijas jomas, kurām būtu jāietilpst vārtejas piedāvājumā, ir jomas, *"kas attiecas uz iedzīvotājiem un uzņēmumiem, kuri izmanto savas tiesības un pilda savus pienākumus iekšējā tirgū"*. Līdzīgā kārtā 23. apsvērumā ir noteikts, ka dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tiešsaistē ir pieejamas konkrētas procedūras, *"lai pilsoņiem un uzņēmumiem būtu iespējams tieši baudīt iekšējā tirgus labumus bez nevajadzīgas administratīvas papildu slodzes"*.

Ierosinātās regulas saturs atspoguļo iepriekš minētos mērķus. Visas I pielikumā uzskaitītās jomas, par kurām informācijai būtu jābūt pieejamai no vārtejas, attiecas uz jautājumiem, kas varētu būt svarīgi iedzīvotājiem un uzņēmumiem, kuri izmanto brīvas pārvietošanās tiesības. Var uzskatīt, ka noteiktām kvalitātes prasībām atbilstošas un viegli piekļūstamas informācijas nodrošināšana minētajās jomās patiesi atvieglos šo tiesību izmantošanu.

Tāpat II pielikumā ir uzskaitītas vairākas procedūras, kuras, ja tās nebūtu pilnīgi pieejamas tiešsaistē, varētu radīt ievērojamas grūtības iedzīvotājiem un uzņēmumiem, kas ir iesaistīti vai

¹ Sk. 2013. gada 25. aprīļa spriedumu, *Inuit Tapirūt Kanatami*, T-526/10, EU:C:2013:215, 66. punkts.

² Sk. 2008. gada 6. novembra spriedumu, *Parlaments pret Padomi*, C-155/07, EU:C:2000:605, 35. un 36. punkts.

plāno iesaistīties pārrobežu darbībās. Piemēram, dalībvalstu pienākums nodrošināt, ka potenciālie studenti var pieteikties studiju stipendijai, ka migrējošie darba ņēmēji var pieprasīt dzimšanas apliecību vai ka ienākuma nodokļa deklarāciju var iesniegt no ārvalstīm bez fiziskas ierašanās iestādē, atvieglo iedzīvotājiem un uzņēmumiem tiesību izmantošanu iekšējā tirgū.

Ir būtiski norādīt, ka priekšlikuma paskaidrojumā ir precizēts, ka regulas projekts "*neskar ar [...] noteikumiem vai procedūrām saistīto kompetences jomu būtību*". Šis princips ir iekļauts kompromisa teksta 1. panta 3. punktā un 25. apsvērumā, kurā precizēts, ka ierosinātā regula "*neparedz materiālas vai procesuālas normas jomās, uz kurām attiecas II pielikums, tostarp nodokļu jautājumus*", bet vienīgi nosaka "*tehniskās prasības, lai nodrošinātu, ka šādas procedūras, ja tās attiecīgajā dalībvalstī pastāv, ir pilnībā pieejamas tiešsaistē*".

V. Atbilstīga juridiskā pamata analīze un noteikšana

Saskaņā ar LESD 114. panta 1. punktu Eiropas Parlaments un Padome var pieņemt pasākumus, lai tuvinātu noteikumus, kas paredzēti dalībvalstu normatīvajos vai administratīvajos aktos, kuri attiecas uz iekšējā tirgus izveidi un darbību. Tomēr saskaņā ar LESD 114. panta 2. punktu šā panta iepriekšējo punktu nepiemēro ar personu brīvu pārvietošanos saistītiem pasākumiem.

LESD 21. panta 2. punktā noteikts, ka Eiropas Parlaments un Padome var pieņemt noteikumus, lai sekmētu Savienības pilsoņu tiesību brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstīs īstenošanu, kā paredzēts LESD 21. panta 1. punktā.

Ņemot vērā tā mērķus un saturu, ir skaidrs, ka kompromisa teksts galvenokārt attiecas uz vienotas digitālās vārtejas izveidi, lai likvidētu šķēršļus, kas uzņēmumiem un iedzīvotājiem traucē izmantot savas tiesības iekšējā tirgū. Ņemot vērā, ka kompromisa teksts attiecas uz personu brīvu pārvietošanos nevis kā papildjautājumu, bet kā aspektu, kas ir līdzvērtīgs citām uzņēmumu un iedzīvotāju tiesībām iekšējā tirgū, ir atbilstīgi izmantot LESD 114. panta 1. punktu un 21. panta 2. punktu kā divkāršu juridisko pamatu.

Attiecībā uz LESD 48. pantu ir taisnība, ka kompromisa teksts skar sociālo nodrošinājumu. Piemēram, I pielikuma sarakstā ir iekļautas "*sociālā nodrošinājuma tiesības un pienākumi Savienībā (reģistrēšanās par darba devēju, darbinieku reģistrēšana, darbinieka līguma izbeigšanas paziņošana, sociālo iemaksu izdarīšana, ar pensijām saistītās tiesības un pienākumi)*". Tas nozīmē, ka vienotajai digitālajai vārtejai ir jānodrošina piekļuve attiecīgajai informācijai, kā arī procedūrām un pakalpojumiem, kas attiecas uz šiem jautājumiem. Tāpat, ņemot vērā, ka II pielikumā ir iekļauts "*pieprasījums noteikt tiesību aktus, kas ir piemērojami, ievērojot Regulas (EK) Nr. 883/2004 II sadaļu*" (regula par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu), saskaņā ar kompromisa tekstu tiešsaistē ir jādara pieejamas procedūras, lai iegūtu attiecīgo lēmumu.

Tomēr, ņemot vērā ierosinātās regulas mērķi un saturu un jo īpaši ņemot vērā likumdevēja skaidro norādi, ka ar regulu nav plānots skart materiālās un procesuālās normas jomās, kas attiecas uz II pielikumā minētajiem jautājumiem, tādējādi ietverot sociālā nodrošinājuma noteikumus, šķiet, ka sociālā nodrošinājuma aspektam kompromisa tekstā ir tikai pakārtota

nozīme. Saistībā ar mērķiem likvidēt šķēršļus, kuri iedzīvotājiem un uzņēmumiem traucē izmantot tiesības iekšējā tirgū, to nevar uzskatīt par vienu no sastāvdaļām, "*kas ir nesaraunami saistītas un kam attiecībā pret citām nav palīgrakstura*". Citiem vārdiem sakot, LESD 48. pants neatbilst Tiesas noteiktajiem kritērijiem attiecībā uz kopīgiem juridiskajiem pamatiem, tāpēc tas nebūtu jāizmanto kā šā tiesību akta trešais juridiskais pamats.

VI. Secinājumi un ieteikumi

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, šķiet, ka LESD 21. panta 2. punkts un 114. panta 1. punkts ir atbilstīgs kopīgs juridiskais pamats kompromisa tekstam.

Tāpēc Juridiskā komiteja ir secinājusi, ka atbilstīgs juridiskais pamats ierosinātajai Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par vienotas digitālās vārtejas izveidi informācijas, procedūru, palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumu sniegšanai un par Regulas (ES) Nr. 1024/2012 grozījumiem ir LESD 21. panta 2. punkts un 114. panta 1. punkts.

Juridiskā komiteja 2018. gada 10. jūlija sanāsmē ar 18 balsīm "par" vienprātīgi¹ nolēma, ka atbilstīgs juridiskais pamats ierosinātajai Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par vienotas digitālās vārtejas izveidi informācijas, procedūru, palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumu sniegšanai un par Regulas (ES) Nr. 1024/2012 grozījumiem, kas grozīta pabeigto iestāžu sarunu gaitā, ir LESD 21. panta 2. punkts un 114. panta 1. punkts.

Ar cieņu

Pavel Svoboda

(Attiecas uz tekstu visās valodās.)

¹ Galīgajā balsošanā piedalījās: *Pavel Svoboda* (priekšsēdētājs), *Jean-Marie Cavada* (priekšsēdētāja vietnieks), *Lidia Joanna Geringer de Oedenberg* (priekšsēdētāja vietniece), *Axel Voss* (atzinuma sagatavotājs), *Max Andersson*, *Joëlle Bergeron*, *Marie-Christine Boutonnet*, *Kostas Chrysogonos*, *Pascal Durand*, *Angel Dzhambazki*, *Evelyne Gebhardt*, *Sylvia-Yvonne Kaufmann*, *Gilles Lebreton*, *António Marinho e Pinto*, *Răzvan Popa*, *Emil Radev*, *Francis Zammit Dimech*, *Tadeusz Zwiefka*.